Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quarta. Correctio mutua. parag. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

Visual Library

ſubjectionem, quam habet ſub viro, non poteſt, de ſe diſponere, poteſt, quantum eſt ex hoc capite Juſtitiæ, vir, qui non eſt ſubjectus uxori, niſi in convenientibus ad redditionem debiti conjugalis, quam certe ſervitus ex ſe non impedit. Hanc ſententiam ſequuntur Sanchez, *a* aliique, ſed Pontius *b* æquales facit in hoc conjuges, & invalidam eſſe putat, invito altero, ſui cujuſcunque conjugis venditionem, quam æqualitatem probabiliter adeſſe, negare non poſſum.

a *Sanc.lib. 7.matr.d. 23.n.2.citans D. Thomam. Aver.q. 22.matr. ſec.* 1. *V. Rurſus.*
b *Pont.lib. 7.matr.c.* 44.

17. Dixi (altero invito) ex communi enim conſenſu non eſſet peccatum ſe vendere, quantum eſt ex capite Juſtitiæ, quia volenti, & conſentienti non fit injuria: Nam cæterum ſcimus omnes, facile poſſe intervenire alia inconvenientia, unde illicita eſſet ejuſmodi venditio.

18. Advertendum tandem eſt, in eo caſu, quo venderet ſe vir, volente uxore; ipſam uxorem non amittere ſuam libertatem, ſed ſolum ſibi præjudicare non parum. Tunc enim ejus vir factus jam ſervus, ipſa conſentiente, debebit præferre obſequia Domini obſequiis, alias debitis ipſi uxori. Idem dic, ſi uxor, conſentiente viro, (Qui certe mihi videtur caſus moraliter impoſſibilis) ſe vendat.

§. II.

Secunda, & Tertia conjugum obligatio,

Ideſt

Mutua præſtatio alimentorum, & educatio filiorum Remiſſivè.

c *Lib.5.in Decal.c.3.* §.3.
d *Aver.q. 22.matr. ſec.* 4.
e *Caſtrop. d.3.de ſponſ.p.5.* §.2.
f *Bonac. circa 4. Decal. præcep. aliosque ibidem citatos:*

De his quæſtionibus dictum eſt à me ſatis alibi, *c* quem locum ſtudioſus adire facile poterit, vel adeat Averſam, *d* & Caſtropal. *e* de priori argumento bene differentes, & de poſteriore Bonac. *f*

§. III.

Quarta conjugum obligatio,

Ideſt

Correctio Mutua.

1. Vitæ magna conjunctio, quæ eſt inter conjuges, exigit, ut mutuo iidem ſe conjugali affectu corrigant, & ad peccata evitanda, ſe invicem adjuvent, id, quod duobus fieri poteſt modis. Primò, adhortatione. Secundò, punitione. Tum igitur vir, tum cōjux adhortatione uti poterunt, & aliquando, juxta regulas correctionis fraternæ, debebunt: ita tamen, ut vir, (quippe qui uxoris caput) illa, quæ pertinent ad familiæ gubernationem, poſſit uxori præcipere, ſed præcipere non poſſit uxor viro, nam hæc ſolum poterit, debebitque proponere, atque illa prudenter urgere.

2. At vero, quoad punitionem, nullo modo conceditur uxori, poſſe virum punire, viro autem uxorem punire leviter, & moderate, conceditur: leviter, inquam quia ipſa ſerva non eſt, ſed viri ſocia, atque una caro cum illo. Et quidem nunquam ex odio, ſed ex Caritate, Zelo, & Amore Juſtitiæ. Semper autem juxtà proportionem culpæ, immò levius, quam culpa requirit, ut pax inter conjuges, & amor cuſtodiatur. Hinc fit, ut, ſi grave delictum committat uxor gravi punitione corrigendum, id ad maritum non pertineat, ſed ad publicum Judicem.

3. Si quæras magis in particulari menſuram ejuſmodi punitionis.

Reſpondeo, id, ita cordatè, ac breviter explicari à Caſtrop. *g* ut ſatis ſit ejus verba hic ſubſcribere.

g *Caſtrop. d.3.de ſponſ.p.5. §.3.n.3.*

4. *Certum eſt* (inquit) *non poſſe maritum punire uxorem pœna mortis, munilationis, exilii, perpetui carceris,* (intelligo publici, vel perpetui, vel diuturni) *vulneris, alteriuſque percuſſionis, ex qua ejus ſalus, vel membrum periculum ſubeat; has enim pœnas ſibi Reſpublica reſervavit; quas, nec Dominus, ratione ſervorum, permiſit. Plerumque cenſerem, ſubtractione cibi maritum uti debere in uxore punienda, quia hæc pœna ſufficiens videtur, ad communes defectus puniendos: Cui pœnæ addi poſſunt aliquot recluſionis dies, etiam compedibus appoſitis: Vxorem tamen cedere alapis, conculcare pedibus, fuſtibus percutere, raro permitterem, quia conjugali affectui, & amori, qui ſemper ſpectandus eſt, hæ graves punitiones, ſi frequentes ſint, non leviter obſtant. Minus cenſeo concedendam verberum punitionem, quia hæc ſervorum propria eſt; & licet aliquando, cauſa urgente, ingenui ſoleant affici hac punitione, id contingit, cum in minori ætate ſunt conſtituti. Quapropter* (*niſi cauſa graviſſima urgeret*) *peccatum mortale exiſti-*

marem

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

marem eam punitionem, etiam ſi in ſuo genere levis, & moderata ſit, quia ex ſe uxorem maximè dedecet, & in plurium ſententia præbet divortii cauſam. Atque ità ſuſtinet Sotus, Sanchez Molina. Hæc Caſtropalaus.

a Idem ib. n. 5.

5. Rectè autem idem Doctor *a* notat, in hac re maximè eſſe ſpectandam loci conſuetudinem, attenta uxoris conditione. Quippè uxor humilis, plebea gravius puniri ſolet, quam nobilis; In cujus dicti confirmationem mihi affirmavit quædam nobilis fæmina, nunquam hic Panormi à viris ſolere nobiles uxores, nè leviter quidem percuti, ſeu verberari: quod ſiquis ſecus id facere auderet, univerſos uxoris propinquos, dicebat, fore commovendos.

§. IV.

Quinta conjugum obligatio, quæ eſt reſpectu thori, ſcilicet, circa debitum conjugale? Remiſsivè.

HÆc eſt præcipua conjugium obligatio, qua ſcilicet hi tenentur debitum conjugale ſibi invicem reddere, ad quod per contractum Matrimonii, ad prolem generandam, ſe ſe obſtrinxerunt; Quoniam vero de ea alibi *b* late ſatis diſputavimus, indè totam hujus rei explicationem, ſine moleſta mea replicatione, habere facile potes.

b Lib. 7. in Decal. c. 3. §. 5. præſertim à §. 5.

CAPUT II.

De obligationibus Voluntariis, quas poſſunt in rebus temporalibus ſuſcipere inter ſe conjuges.

HUc reducimus Donationes, & Sponſalitiam largitatem: Nam de contractu dotis, ejuſque reſtitutione, mortuo conjuge, quæ eſt ex obligatione neceſſaria, alius eſſe ſolet diſputandi locus, nempè in Tractatu de Contractibus.

§. I.

Donationes liberales inter Conjuges.

1. IN Jure communi (de quo nos ſemper loquimur) Donationes inter vivos factæ invicem à conjugibus, conſtante Matrimonio, invalidæ ſunt, atque adeò revocari poſſunt, etiam ſi Matrimonium fuerit ſolùm Ratum, etiamſi Donatio fuerit facta antè Matrimonium, ſed dilato ipſius effectu in tempus jam celebrati Matrimonii. Conſtant hæc ex Jure. *c*

c Toto tit. ff & C. de Donat. & C. finali eodem.

2. Ratio autem convenientiæ pro ejuſmodi invaliditate fuit, quia, ſi ejuſmodi Donationes concederentur, alterum ex his duobus conſequeretur, quod ſcilicet, vel facilè depauperarentur conjuges, quia, nè ſe oſtenderent parum amantes, prodige donarent, vel orirentur inter eoſdem continuæ diſcordiæ, ſi non Donarent.

3. Eodem modo prohibetur conjux aliquam ſummam alteri conjugi remittere: non autem prohibetur eidem legatum relinquere, vel aliquid donare cauſa mortis, vel aliquid eidem repudiare v. g. hæreditatem, aut fideicommiſſum, vel aliquid per cõtractum venditionis, vel ſimilem tradere. Ratio diſcriminis inter prædictam alicujus ſummæ remiſſionem, & hos caſus, eſt, quia illa remiſsio verè eſt donatio, at legatum, & illi contractus non ſunt propriè Donationes. Ita Molina, *d* aliique. Speciatim verò, quod donatio cauſa mortis non prohibetur inter conjuges, vide apud Dianam *e* contra Clarum, & Fagundez ab eodem citatos, putantes, prohiberi.

4. Illud operæ pretium eſt hic obiter adnotare, quod, licet Donatio conjugum inter vivos non confirmaretur morte Donantis, de qua re mox num. 22. niſi, ut nonnulli exiſtimant, præceſſerit traditio; Donatio tamen cauſa mortis, quam non prohiberi inter conjuges, modò indicavi, etiam non præcedente traditione, morte conjugis Donantis confirmatur. Lege Molinam. *f* & Sanch. *g*

d Mol. d. 289. Sãc. de matr. li. 6. d. 1. Turr. d. 75 dub. 1. Bona d. 3. d. contrac. q. 13. p. 4. à n. 26. Onate de contrac. T. 2. tra. 10. d. 33. à n. 6.

5. Huic generali doctrinæ de invaliditate Donationis inter conjuges addunt eadem Jura quinque exceptiones, in quibus valida eſt Donatio prædicta, conſtante Matrimonio.

e Dianap. 8. tr. 6. reſ. 30.

f Molina d. 296. n. præſer. 17.

6. Nimirum I. Quando Maritus condonat, vel remittit dotem uxori.

g Sanch. l. 4. conſil. c. 1. dub. 13. n. 4.

7. II. Quando uxor, quæ dotem non attulit conſtituit dotem viro. Rationabilis exceptio; Nam ejuſmodi conſtitutio dotis non eſt liberalis Donatio, quia per illam compenſatur onus alendi ipſam uxorem, & fa-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN